

מרן פוסק הדור הגאון רבי יוסף שלום אלישיב שליט"א: "הרב קוק היה אדם קדוש, ומתנגדיו לא הבינו אותו נכון"

דעת הגרי"ש על המצנזורים תורת הראי"ה • הכרותו האישית של הגרי"ש עם הראי"ה • מספר על הראי"ה בהתלהבות גדולה • משתבח בכך שהראי"ה סידר קידושו • העתון מסרב לשמוע להוראת הגרי"ש • מחאתו על העלמת גדולתו של הראי"ה • סיבת המחלות הנוראות: ביזוי ת"ח.

הראי"ה באותו עניין, ובהם פסק הלכה שונה. מייד קרע הגרי"ש את פסקו שלו, וביטל דעתו כלפי דעת מרן הראי"ה.

כשיצא לפני כמה שנים ספר חדש ובו סיפורים על הראי"ה, שמח הגרי"ש לקבלו, והביע התעניינות בתוכנו [מפי אחד הנוכחים].

סיפר הגאון רבי שריה דבליצקי שליט"א: פעם אחת באו לגרי"ש אלישיב כמה אנשים, ודיברו עמו בענין מרן הראי"ה קוק. תוך כדי הדברים, אמר אחד האנשים: הרי היו שחלקו על הראי"ה, והתנגדו לו. מייד ענה הגרי"ש אלישיב ואמר: "ומה עם הרבים שהיו עמו?! והוא גם סידר לי את הקידושין!" (יש לציין שהשידוך עצמו נעשה ע"י מרן הראי"ה).

במקרה אחר, בו הזכיר הגרי"ש אלישיב דבר מסוים שאמר הראי"ה, שאלו אחד הנוכחים: הרי ת"ח פלוני, אחד מגדולי הדור, אומר אחרת! (מפאת כבודו לא נזכר את שמו). ענה הגרי"ש בפשטות: "הרב קוק היה יותר גדול ממנו!" [מפי קרוב משפחה של הגרי"ש].

מחאות הגרי"ש על המקלים בכבוד הראי"ה
המבוגרים שבינינו עוד זוכרים את הסיפור המביש בו העיתון 'יתד נאמן' פרסם סילופי דברים נוראיים על מרן הראי"ה, בקשר לנאומו בפתחת האוניברסיטה העברית בירושלים, ומייד לאחר הוצאת העתון התברר שהדברים שנכתבו היו שקריים ומגמתיים, וגדולי ישראל (ביניהם הגרי"ש קרליץ שליט"א) ביקשו והתחננו למערכת העתון שתפרסם התנצלות, אך היא התחמקה. כשהגיעו עורכי העיתון לביתו של מרן הגרי"ש אלישיב שליט"א, הוא מתח בחריפות על השקרים הנ"ל, ואמר מתוך כאב: מדוע לא בדקתם את הדברים לפני שפרסמתם אותם? וכמובן שהורה להם לפרסם התנצלות מיידית, אך הם לא שמעו בקולו [נציין בחוברת 'לכבודו של תורה' בעניין פרשה זו, ובעניין התעלמות עתונאים מדעת תורה].

בפעם אחרת, כשעשו כתבה בעתון הנ"ל על איזה ענין, והוזכר בדרך אגב מרן הראי"ה, הם כתבו: "הראי"ה" ללא תואר נוסף. כשראה זאת הגרי"ש, מחה על כך, וציווה לגנוז את כל העותקים שהודפסו, ולעשות עותק חדש של העתון שבו 'יהיה כתוב: "הראי"ה קוק, גאב"ר ירושלים"'.
לפני כמה שנים, יצא ספר בהלכות השמיטה, ובספר הופיעו דברי ביזוי על מרן הראי"ה. ניגשו כמה אנשים אל רבותינו, הגרי"ש איערבך זצ"ל והגרי"ש אלישיב שליט"א, וביקשו מהם לפרסם מחאה כנגד הספר [בענין הערצתו של הגרי"ש לראי"ה, מחאותיו כנגד המבזים, וברכותיו למפרסמי גדולת הראי"ה, עיין בקונטרס 'אור שלמה' באורן]. אמרו להם הגרי"ש והגרי"ש: "אם אנו נמחה זה לא יעזור. אנשים יגידו: טוב, הם הרי אווזים מהרב קוק. צריך שהמחאה



במשפחה זו המקורבת למרן הראי"ה, גדל הגרי"ש, ובאווירה מכבדת זו התחנך. יש לציין, כי הגרי"ש שליט"א הוא מהדמויות האחרונות החיות עוד עמנו, שזכו להיפגש עם מרן הראי"ה פנים אל פנים, ולשמוע מתורתו. נקודה זו אנו מרגישים, עקב העובדה שכל אלה שהכירו אישית את הראי"ה, נהפכו להיות מעריציו, ואילו הקנאים שחלקו עליו, היו אלה שלא זכו להכירו אלא משמועות וקטעי עתונים.

אי"ה נספר בעתיד על הכרותו האישית של הגרי"ש עם הראי"ה, שכוללת סיפורים מפליאים ביותר שאינם ידועים לציבור הרחב. השבוע בחרנו להתמקד בדעתו של הגרי"ש על תופעת ביזוי כבוד הראי"ה, שבעוונה"ר בציבורים מסויימים נעשית להם כהיתה.

הערצתו של הגרי"ש למרן הראי"ה

כששוחחנו עם תלמידיו ומקורביו של הגרי"ש על הערצתו של הגרי"ש לראי"ה קוק, שמענו דברים מפתיעים ביותר. את רובם לא פגשנו וכנראה גם לא נפגוש בעתונות החרדית המצויה, הנשלטת ע"י אנשים עם כוונות מסויימות.

הערכתו של הגרי"ש כלפי הראי"ה, היא כאל גאון וצדיק נשגב מיחיד הדור. בעיניו, מרן הראי"ה הוא 'קדוש קודשים'. כשהגרי"ש מספר בשבחו של הראי"ה, הוא כולו אש להבה, ומדבר בהערצה גלויה. במיוחד על גבי שולחן השבת, נוהג מדי פעם הגרי"ש לספר על דמותו המופלאה של הראי"ה.

סיפר לנו אחד הרבנים, כי פעם אחת עלה שמו של הראי"ה בחדרו של הגרי"ש, ומייד נעמד הגרי"ש ממקומו לכבודו של הראי"ה.

מסיפורו של הרב בוקסבוים שהבאנו לעיל, אנו למדים כי יחסו של הגרי"ש לתורת הראי"ה. עוד מסופר, כי פעם אחת כתב הגרי"ש פסק הלכה בעניין מסוים, וכשסיים לכתבו, הראה לו אחד הנוכחים את דברי

"הרב קוק היה אדם קדוש"
מספר הגרי"ש בוקסבוים זצ"ל, מנהל מכון ירושלים, ותלמידו של הגרי"ש איערבך זצ"ל:

"היה עורך אחד במכון שלנו שמצא קטע שהרב קוק כתב בקובץ תורני. לאחר שהכניס אותו לאוצר מפרשי התלמוד, עורך פלוני הוציא אותו. אחד מהעובדים התלונן על כך. קראתי לאותו עורך, ואמרתי לו: "אני רוצה שאתה תלמד איתי את הקטע. אם יש לך קושיה ודבריו של הרב קוק צריכים עיון, אז בבקשה". הוא ענה לי: "בכלל לא ננסתי לעניינים. אני חושב שקטע מכתבי הרב קוק לא מתאים לאוצר מפרשי התלמוד". אמרתי לו: "מרגע זה אתה מפוטר". הוא לא קיבל את הדברים, והלכנו לדין תורה אצל הרב אלישיב. הרב אלישיב היה מזועזע. הוא אמר לאותו עורך: "אתה הכרת את הרב קוק? דע לך, הוא היה קדוש. הוא לא היה שייך לתקופה שלנו, ולא הבינו אותו טוב. בוודאי שר' יוסף רשאי לפטר אותו. אני הייתי עושה אותו דבר".

קשריה של משפחת אלישיב עם מרן הראי"ה

סיפרנו בעבר על קשריו של משפחת הגרי"ש אלישיב עם מרן הראי"ה. סבו של הגרי"ש – הגה"צ ר' שלמה עליאשוו בעל ה'לשם שבו ואחלמה', היה בידידות גדולה עם מרן הראי"ה. כשעלה בעל ה'לשם' ארצה עם נכדו הגרי"ש (הודות לעזרתו של הראי"ה), נכנס ה'לשם' לבקר את הראי"ה בביתו. היה זה יום חורפי וקר, והראי"ה הבחין כי בעל ה'לשם' רועד מקור. מיד פשט הראי"ה את מעילו, ונתנו לאורחו הגדול. ברבות הימים עבר המעיל בירושה לנכד – הגרי"ש, ומאז נוהג הגרי"ש, בימות החורף, להתעטף במעיל קדוש זה [עיין עדותו של הגרי"ש אריאלי זצ"ל, 'עטורי כהנים' אלול תשס"ח].

גם אביו של הגרי"ש, הגאון רבי אברהם זצ"ל, היה מבאי ביתו של הראי"ה וממעריציו. וכמובן – חותנו של הגרי"ש, הגה"צ ר' אריה לויין זצוק"ל, היה מחסידיו הגדולים של הראי"ה. ר' אריה היה מסביר, שורש המחלוקת הגדולה שהייתה כלפי הראי"ה, בצורה כזו:

"במלחמות בין עמים, מרכז האויב את עיקר המלחמה על המבצרים החזקים, בכדי להחליש את ייבו. וכך נוהגת גם הסטרא אחרא – היא מתאמצת בכל כוחותיה למנוע השפעות חיוביות של גדולים בעלי רמה גבוהה ולקומם נגדם תמימי לב. כך היה לגבי הרמב"ם, כך היה לגבי רמח"ל, ובימינו ראינו זאת ביחס למרן הרב זצ"ל" [מלאכים כבני אדם' עמ' 206].

מתוך כך חזיק ר' אריה את בניו להקפדה יתירה בכבודו של הראי"ה, ואף את ביתו – רעייתו של הגרי"ש. מסופר כי פעם אחת שמעה הרבנית אלישיב דברי בזיון כנגד הראי"ה, ונחרדה לנפשה מאוד, וימים ארוכים סבלה וכסבה מכך [צדיק יסוד עולם' עמ' 232].

במקום הגיליון המוטעה, וכך הספר נמכר היום.

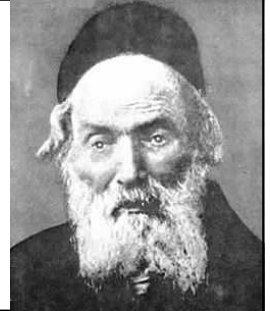
הגרי"ש: "המחלות הנוראות הם בגלל ביזוי ת"ח!"
לאחרונה התפרסמו דבריו הנוקבים של הגרי"ש אלישיב בענין גודל העונש על ביזוי ת"ח וכבוד התורה. "מה הפלא שבזמן האחרון מתפשטת המחלה שאין לה תרופה, שהרי זו מידה כנגד מידה" – אמר הגרי"ש, וכהוכחה לכך ציטט את מאמר חז"ל הידוע: "כל המבזה ת"ח אין לו רפואה למכתו" [שבת קיט:], וכן את הפסוק "ויהיו מלעיבים במלאכי האלוקים ובזוים דבריו ומתעתעים בנביאיו עד עלות חמת ה' בעמו, עד לאין מרפא" [דברים אלו מופיעים בספר 'קובץ תשובות ממרן הגרי"ש אלישיב'] ■

גאון ישראל וקדושו מרנא ורבנא רבי אברהם יצחק הכהן קוק זצ"ל, אשר גידלה וטיפחה בלימודים במסלולם הישר והאמיתי היא ההלכה, באהבת השי"ת, תורתנו הקדושה, עם הקודש וארץ הקודש. וברוב חסדי ה' הייתי מהזוכים לייסד ולהקים את הישיבה הקדושה בעבודה מאומצת, בהשקעת כוחות רוחניים וגופניים, ומאת מרן הרב זצ"ל הוטל עליי הנהלת הישיבה בתפקידיה השונים, והנני מנושאי האחרון במשך כל זמן קיומה".

בעקבות השמטה מכוערת זו, הושמעה ביקורת חריפה על האחראי על מהדורה זו, והוא הלך לשאול את הגרי"ש אלישיב שליט"א האם עשו המהדירים כשורה כשהשיטו את דמותו של הרב קוק. כמובן, הרב אלישיב שלל את מעשיהם לחלוטין. בעקבות זאת הוחזרו הספרים לכריכה, הגיליון הראשון הודפס מחדש, והכניסוהו

תבוא מהציבור, שהציבור יכאב על הביזוי, ויפרסם מחאה נמרצת על כך" [מפי אחד הנוכחים].

מקרה נוסף בו מחה הגרי"ש אלישיב כנגד אותם קנאים היה לפני כשנתיים, כשיצא הספר החשוב 'עניינים למשפט' של הגאון הרב יצחק אריאלי זצ"ל (ובו ביאורים מהגמרא עד להלכה) בהוצאה מחודשת, תוך השמטת הדברים שכתב הרב המחבר (המופיעים במהדורה המקורית) על הרב קוק זצ"ל. הגרי"ש אריאלי היה מתלמידיו המובהקים של מרן הרב קוק זצ"ל, ואף שימש כאחד מראשי ישיבת 'מרכז הרב', ואעפ"כ מלאם ליבם של המדפיסים להשמיט את דבריו על אודות רבו המובהק. וכך כתב שם בהקדמתו הגרי"ש אריאלי: "וכמה מהחידושים נאמרו לפני גדולי ישיבתנו הקדושה 'מרכז הרב', היא הישיבה התופף עליה הוד רוחה של מחוללה,



מרן ה'חפץ חיים' זצ"ל:

"סופם של הפוגעים בכבודו של הראי"ה – להשתמד!"

מחאתו של ה'חפץ חיים' כנגד מבזי הראי"ה • "האדם צריך לברוח ממחלוקת" • ידידותו האמיצה עם מרן הראי"ה • עצתו של ה'חפץ חיים' לחתנו • סיפורים חדשים על שני הכהנים הגדולים

מנהלי הפוליטיקה של 'אגודת ישראל', ובייחוד את הציירים מארץ ישראל.

בעל ה'חפץ חיים' ששייב על יד שולחן הנשיאות, בשומעו מאחד הרבנים – הרב שור מבורקסט – דברי פגיעה במרן הרב קוק, קם ממקומו מזועזע, ואמר: "פגעו במרא דארעא דישראל!" – "מען דאף קורע זיין" ועזב מייד את הכנסיה. למרות בקשות מרובות שיחזור, ישב באכסניה שקבעו לו, וחיכה לחבריו מפולין לחזור איתם יחד לביתו. מי שרצה אפוא לראותו או לקבל את ברכתו, פנה לאכסניה, שנשמרה בשבע עיניים, ולא כל מאן דהוא היה יכול להיכנס".

באותה כנסיה של 'אגודת ישראל' השתתפו גם נציגים של 'אגודת ישראל' הירושלמית, וגם הם ביקשו לבוא אל ה'חפץ חיים', ולקבל את ברכתו. וכך ממשיך ר' שמואל בספורו:

"היה בזמן ההוא בווינה יהודי מירושלים, שבא לשם עם אשתו החולה, שהייתה זקוקה לרופאים. הוא רצה לקבל את ברכתו של ה'חפץ חיים' ולא נתנו לו לגשת אליו. הוא חיכה וחיכה, וכאשר נודע לו שהמשלחת הירושלמית עומדת לבוא אל ה'חפץ חיים', הצליח להצטרף אליה, ונכנס.

והנה, כאשר האנשים נכנסו והוצגו כחברי המשלחת מארץ ישראל, לא רצה ה'חפץ חיים' לקבל אותם ואמר: "לאלה שמעליבים את הרב קוק, מרא דארעא דישראל, אינני נתן 'שלום עליכם'!"

עד כאן עדותו של הרב שמואל וינגרטן. אותו יהודי שהצטרף אליהם, היה הרב שלום זלוטניק זצ"ל, שהיה מרביץ תורה בישיבת 'עץ חיים'. בשובו לירושלים לא פרסם הרב זלוטניק את הדברים ברבים, שלא לפגוע בכבודם של חברי המשלחת, אולם הואיל והמאורע הרשים אותו מאוד, הוא מצא לנכון למסור את הדברים לקרובים אליו ביותר. וכך סיפר ר' שלום לר' יעקב גדליה ולדינברג ז"ל (אביו של הגאון בעל ה'צייץ אליעזר' זצ"ל):

"ה'חפץ חיים' סירב להושיט יד לאנשי המשלחת באומרו: 'צוא דיא וואס מאכען מחלוקת קעגן דעם ירושלימער רב, גבי איך ניט קיין שלום עליכם!' (לאלה שעושים מחלוקת נגד רבה של ירושלים, אינני נותן שלום עליכם!)". וה'חפץ חיים' הוסיף ואמר: "דעו לכם שהוא קדוש וטהור, וכל הנוגע בו לא יינקה!"

הדברים שנאמרו לאנשי המשלחת, יפה היה כוחם לגבי שמעיהם, לא כן לגבי קנאי ירושלים, בשבילים לא היה די גם בסמכותו של ה'חפץ חיים' (כמו שלא היה אכפת להם מהדמו"ר מגור או ממרן הראי"ה, ומכל

היה מרגלא בפיו תמיד פתגמים, אחד מהם היה: האדם צריך לברוח ממחלוקת. וגם היה אומר: אילו היו כל ישראל באחדות – בוודאי היה המצב שמח יותר [ספר 'מחיי אבא' (המהדורה המנוקדת) עמ': ה, נ"ג, ער, קלו, קנב].

מסע ההכפשה נגד הראי"ה

דברים אלו של ה'חפץ חיים', היו מכוונים כנגד אותם מחרורי ריב ומדון, מוציאי דיבה, שעיקר מלאכתם הייתה להכפיש את שמו של מרן הראי"ה.

לא קלים היו חייו של מרן הראי"ה. רבים מררו את חייו, מכל המחנות. בין מחרפיו היו גם כאלה שכינו עצמם 'חרדים', ותחת אצטלא זו התירו עצמם למרר את חייו, מה שגרם את קיצור ימיו ומותו בטרם עת.

אחד מאותם בני בליעל היה מאיר הלוי סמניצר, שכתב פשקווילים מכוערים נגד הראי"ה. הוא היה דמות ידועה בירושלים, ונמנה עם חבורת הקיצוניים, שהרבו להשמיץ את הרב קוק. אומנותו הייתה לגזור חצאי משפטים מספרי הראי"ה, להוסיף עליהם כאוות נפשו, ולאחר מכן לפרסם יחזרות נגדם [דוגמאות לכך ניתן לראות בספר 'מלאכים כבני אדם', ובספר 'האיש נגד הורס' עמ' 173, 199. 'מכתביו דרדקאי' עמ' קצב].

כבר בשנת תרפ"ב פרסם את הפשקוויל 'קול גדול' נגד הרב קוק, והועמד על כך לדין בבית משפט השלום בירושלים. סיגורו, יעקב ישראל דה-האן, שהיה איש תמהוני ומוזר (למרות שחסידיו מנסים עד היום להסתיר זאת) ביקש לנצל את הבמה למתקפה פוליטית על הרב קוק ומתנתו. בפשקוויל היה כתוב על האדמו"ר מגור דברים נוראים ואיומים, בעקבות תמיכתו בראי"ה קוק.

דבריהם ואל האיומים עוררו לא פעם ביקורת נוקבת בקרב ראשי 'אגודת ישראל' העולמית, ושל גדולי ישראל בארץ ובעולם. אחד מהם היה מרן ה'חפץ חיים', שכאב על כך מאוד.

"לאלה שמעליבים את הראי"ה – איני נותן שלום!"

בקיץ תרפ"ג, ניתנה הזדמנות לחפץ חיים לתבוע את עלבוננו של הראי"ה מידי שליחי הציבור שייצגו את הפוגעים בכבודו, והוא עשה זאת במלוא ההחלטיות ובמלוא התקיפות, כפי שראוי למחות על זילותא דרבנן ובמיוחד על פגיעה תמורה בכבודו של קדוש עליון.

סיפור המעשה הגיע מפי הרב שמואל הכהן וינגרטן זצ"ל, אשר זכה לשמש כמה מגדולי אותו הדור, וכך הוא כותב:

"בזמן התכנסותה של 'הכנסיה הגדולה' הראשונה, ישבו בה גדולי ישראל, וביניהם בעל ה'חפץ חיים', שיישב על שולחן הנשיאות. ואז קרה מקרה מעניין, שהביך את

פרשת הידידות המופלאה בין מרן ה'חפץ חיים' למרן הראי"ה קוק, שהחלה עוד בילדותו של הראי"ה, והמשיכה עד לפטירתו של ה'חפץ חיים' לאחר שבעים שנה, היא דוגמא נאה למה שאמרו חכמינו: "תלמידי חכמים מרבים שלום בעולם".

בספר חדש שיצא זה עתה לאור (151 עמ'), ובו מסמכים שרואים אור לראשונה, מתוארת הידידות הגדולה והקשר המעשי בין שני גדולי עולם אלו. כבר בשמו של הספר, 'בין שני כהנים גדולים', נרמז לנו אחד מנושאי הקשר שהיה ביניהם, והוא לימוד הלכות קדשים, ששני גדולי עולם אלו חברו יחד לעודדו בדורותינו [כמבואר באריכות בספר]. בין היתר, מתברר בספר זה, שבדומה לרובם של גדולי ישראל, ראה ה'חפץ חיים' במרן הראי"ה את רבה של ירושלים, ולא בגרי"ח זוננפלד זצ"ל.

התגובות הראשונות שהתקבלו מהציבור, היו מדהימות. אנשים רבים העידו כי נחשפו לראשונה לדברים שמעולם לא שמעו, וקריאת הספר שינתה את השקפתם בכמה עניינים. מסתבר שספר זה, שזכה להסכמתם של גדולי ישראל, עתיד לחולל רעש גדול, ולבטל סילופים רבים שנתקבעו בספרים שונים שעסקו בדמותו של הראי"ה.

בשבועות הבאים לנו נעסוק בסיפורים המוזכרים בספר, ונברר אותם לעומקם. השבוע נתייחס לאחד הנושאים המרכזיים העניינים בספר, והיא הקפדתו התקיפה של ה'חפץ חיים על שמירת כבודו של הראי"ה, ומחאתו נגד המבזים אותו.

ה'חפץ חיים': "האדם צריך לברוח ממחלוקת"

מרן ה'חפץ חיים' היה משקיע הרבה בהבאת השלום בעם ישראל. וכך מספר בנו, הגאון רבי לייב: "הוא לא רצה מימיו להשתתף בשום דבר רע, והשתמט מכך תמיד.

...אם כי מר אבא הוקיר את זמנו מכל הון, ובכל זאת ביטל כמה פעמים שעות הרבה וגם ימים, להבאת שלום ולשכך מריבות בין אדם לחבירו. וביותר בענייני ציבור להשקיף מחלוקת.

דיברו איתו פעם על דבר חסידים ומתנגדים. ענה ואמר: חכמינו אמרו: "לעתיד לבוא מביא הקב"ה ספר תורה ומניחה בחיקו, ואומר: כל מי שעסק בה – יבוא וייתול שכרו" [ע"ז דף ב.]. הרי שאין שואלין כלל לאיזה עדה הוא שייך, אלא אם קיים התורה, הרי טוב, ואם לא, ח"ו, לא יועילו לו שום עדה ששייך לה, גם "אח לא פדה יפדה איש" [תהילים מט].

גדולי ירושלים), והם המשיכו בשלהם, בהפצת מכתבי פלסתר המלאים דברי בלע ושטנה מהסוג הירוד ביותר, ואף ניסו להתנשק בחייו של הראי"ה.

מה היו עושים הקנאים ל'משנה ברורה'?

ואמנם, אמר החזו"א בשם הסבא קדישא הרב אלנדר זצוק"ל, שאילו היה מצליח הח"ח לממש את רצונו ולעלות לארץ (שכידוד מרן הראי"ה ניסה לפעול בזה, אך לא אסתייעא מילתא), בוודאי היה נכנס לביתו של הראי"ה, ובאותו רגע היו לוקחים הקנאים את ספרו 'משנה ברורה', ומשליכים אותו. אצל הקנאים אין משמעות לשום מאהל של גדולי ישראל שימחו נגד דרכם הנלווה. הם יעקמו, יעלימו וישתיקו כל דבר שעלול לאיים על מעמדם. כשגדולי ישראל השתמשו בביטוי "ובני קורח לא מתו" ביחס לאותם קנאים, הם ידעו היטב את טיב המחלוקת הקיימת כאן, המתהדרת להראות 'עניינות'. גם לקורח וסייעתו היו טיעונים והוכחות נגד ארון הנביאים...

זה פדיון שבויים?!

פעם אחת, כשהדפיסו מי שהדפיסו, מחוגי הקנאים בירושלים, כתב פלסתר כנגד הרב קוק, - נודע הדבר למפקח המשטרה דאז, מר דוד תדהר, והוא הורה לעצור את המסתתרים בדבר, ולהביאם למשפט. משנודע הדבר, פנו מקורבים הנעצרים למר תדהר בבקשות ובתחנונים לשחרורם. אך תדהר אמר: "לא! יש להעמידם למשפט!". הגיע זמן המשפט. השופט היה מר מרדכי לבנון (נשיא ישרון). גם אליו פנו בבקשות רחמים. ואף הוא אמר: "לא! על המשמיצים לבוא על עונשם!" - והוא דן אותם למאסר למשך תקופה מסויימת. רצו מקורבי הנידונים אל הנציב העליון דאז - הרברט סמואל - והתחננו לפניו כי יתן חנינה לנידונים. אך גם הוא סירב באומרו: "יש לחנך את הציבור, שלא לפגוע בכבוד הרב הראשי!".

מה לעשות? - לא הייתה כל ברירה אחרת, אלא לפנות אל... הרב בעצמו. הוא וראי יסלח ויחוס וירחם... וכן היה. פנו אל הרב וביקשו רחמים. מיהר הרב והלך לביתו של הרברט סמואל. נדהם סמואל מן הביקור הבלתי צפוי: הרב הראשי בכבודו ובעצמו! והופתע ממטרת הביקור: בקשת רחמים על משמיציו... אך סמואל עמד על דעתו: "יש לחנך את הציבור, שלא לעשות עוד מעשים כאלה". אך מכיוון שהרב הראשי בכבודו ובעצמו מבקש רחמים, הרי 'תפילה עושה מחצה'... הסכים סמואל להמיר את עונש המאסר בקנס כספי. נודע הדבר בחוגי המשמיצים - והחלה פעולת התרומה: מגבית ל'פדיון שבויים', לפדות את הנאשמים ממאסר... הסכום הנדרש נאסף ושושלם - והנידונים ניצלו ממאסר.

בסמוך לזה, התכנסה בוניה 'הכנסיה הגדולה' של 'אגודת ישראל', בהשתתפות של מרן ה'חפץ חיים'. בין הבאים מירושלים לאותה 'כנסיה', היה גם אחד מהעושים למען אותו 'פדיון שבויים'. יהודי זה, היה ליבו דואב בקרבו בגלל צרה אישית שהייתה אצלו - ויעצוהו ידידיו, שבהיותו בוניה, יכנס אצל ה'חפץ חיים' למקום המאכסנותו, ויבקש שחרורו. וכך היה.

עשה אותו יהודי כן, נכנס אל החפץ חיים ותינה צערו לפניו. אף נילוו אליו כמה ממודיעיו וסיפרו לחפץ חיים על מעשיו הטובים של יהודי זה, על מצוות שהוא עושה, ושבגללם ראוי הוא לברכתו.

בין המצוות, מנו גם זאת - שאותו יהודי עשה למען אותו 'פדיון שבויים' שהיה בירושלים זה מקרוב.

"אה?" - אמר החפץ חיים - "פדיון שבויים?... הוא חשב שזוהי מצווה? ... אלו הן המצוות?... זוהי ירושלים?... אלו הן המצוות?... זוהי ירושלים?... בקול בוכים חזר ה'חפץ חיים' על מילים אלו, כמה וכמה פעמים [מפי הרצי"ה, 'שבחי הראי"ה' עמ' קסח].

הרב צבי יהודה קוק זצ"ל, בנו יחידו של מרן הראי"ה, זכה בצעירותו להיפגש עם מרן ה'חפץ חיים', ושוחח עמו על אביו הראי"ה ועל דרכו. במשך הפגישה חלק לו ה'חפץ חיים' כבוד רב, בתור בן יידו. וכך סיפר הרצי"ה לתלמידיו, שנים רבות אחר כך, סיפור מרעיש על יחסו של ה'חפץ חיים' כלפי אותם קנאים:

"החפץ חיים היה גאון וצדיק, קדוש וטהור, עדין ואציל, שחניך לעדינות את כל כלל ישראל, ומתוך עדינות זו נובעים כל דקדוקי המצוות שב'משנה ברורה'. כאשר נודעו לו הסקנדלים של עזות פנים וחציפות נגד גדולי ישראל שאירעו בירושלים, הוא התרגש מאוד ובמשך כמה רגעים מרט שערותיו. מרוב צדקותו וקדושתו, נשאר

עצור פנים, ואחר כך אמר: "אלו ערלעכע יידן שבירושלים?!" - אלו יהודים חרדים שבירושלים?!" "אלו תלמידי חכמים שבירושלים?!" חזר על זה אולי עשר פעמים, ואז הוציא מפיו מילים מדועזות אלה, שקשה לחזור עליהן: "די קינדער פון די ערלעכע יידן וועלן זיך אויסשטאנדן". ילדי הצדיקים האלה יהיו משומדים!! ביטוי מיוחד זה מפי ה'חפץ חיים' נבע מהבנה עמוקה מאוד במצב הרקבון הפסיכולוגי של התמוטטות החיבור עם כלל ישראל. כאשר מעבר לקריאה בשם שמיי ושמירת מצוות, יש התמוטטות נפשית לגבי קדושת ישראל וכלל ישראל, אפשר מתוך כך להגיע לשמך" [שיחת הרצי"ה, מס' 16, כלל ישראל, סע' 12. ועיי"ש סע' 11].

יש לציין, שבנו של ה'חפץ חיים', הגאון רבי ליב, היה ידיד קרוב של הרצי"ה. כידוע, רבי ליב היה יד ימינו של אביו ה'חפץ חיים' בכתיבת ה'משנה ברורה', וחלקים שלמים מהספר הם מעשה ידיו. כמו אביו, כאב רבי לייב כשפגעו בכבודו של הראי"ה, והשתמש בביטויים חריפים כנגד הקנאים [נעין שיחת הרצי"ה בחוברת 'עטורי כהנים' אלול תשס"ו]. הוא אף למד את ספריו של מרן הראי"ה, שקיבל מהרצי"ה.

לאחר הפגיעות החוזרות ונשנות בכבודו של הראי"ה, גרשו הקנאים את הסאה, וחתנו של ה'חפץ חיים', הגאון רבי אהרן הכהן זצ"ל (בעל 'עבודת הקרבנות'), כבר לא יכל לשתוק. במכתב חריף מאין כמוהו, מתייחס הגרא"ה הכהן למעשיהם של הקנאים, ומציין את יחסו של חותנו, ה'חפץ חיים', לנעשה. את מכתבו הוא פרסם לרבים: "בס"ד, יום ו' עש"ק לסדר" ו"לא יחללו את קדושי בני ישראל" שנת תרפ"ח לפ"ק.

אם כי תמיד התפלץ ליבי בקרבי בשומעי שאנשים אשר בשם שומרי תורה ומצווה יתיימרו יהינו לבנות את האי גאון וצדיק חסיד ועניו נשיא ארעא קדישא מרן ר' אברהם יצחק הכהן קוק שליט"א בכ"ז לא יצאתי ברבים להתריע על עלבונתו של תורה ביודעי שאדוני מורי וחמי ה'חפץ חיים' שליט"א המוקיר ומחבב מאוד את כבוד מרן הגרא"ה הכהן שליט"א שנפשו היה דאבה מאוד עליו בשומעו אודות הרדיפות עליו בכ"ז לא יצא במחאה גדולה ע"ז באומרו כי שתיקה בדברים כאלה ומעט פרסומם זהו תקנתם להקטין ולמעט בערכם (אם כי דברי שמצה הנוגעים בכבוד מרן הגרא"ה קוק שליט"א לא העיז אף אחד לאמר בפניו ומכתיב הפלסתר היה סר ענינו בבזו מבלי לפותחם) אולם בראותי עכשיו בירחון אשר הופיע (חוברת ניסן דנא) המעזי עוד עצמו להקרא בשם 'בית ועד לחכמים', דברי חירוף וגידוף נוראים על מרן הגרא"ה הכהן שליט"א שאסור להעלותם אפילו על הגיליון מצאתי חוב קדוש בנפשי לא לחשות (כמבואר ברמב"ם הלכות ת"ת פ"ה הל' י"א י"ב) שהמבזה ת"ח אין לו חלק לעוה"ב והרי זה בכלל כי דבר ה' בזה ומחוייבים לנדותו, ובפרט על עלבון ובזיון האי גאון וחסיד שאסור לעבור בשתיקה על זה ולצאת ולהתריע על האי עלבונתו של תורה ולהצטרף למחאתם והתמרמרותם הגדולה של רבני גאונים אה"ק הגדולה של דברי הנבלה הזאת ולא לראות כבלה על הקדושה ח"ו, והשית" יסיר חרפה מעל בני ישראל וכבוד התוה"ק ירם.

דברי הכותב בלב כואב ומורתח על כבוד התורה הק' הנתונה לשמצה. אהרון הכהן חתן הרב הגאון הצדיק בעהמ"ח חפץ חיים שליט"א [עמ' 49].

רבות ניתן ללמוד ממכתב זה, והקורא המשכיל יבין מדעתו.

"בריונים שפלים מבזים את כבוד ראש היהדות החרדית!" שנים אחדות אחר כך, בשלהי אדר ב' תרצ"ב, שלח רבי אהרן מכתב לרצי"ה, אשר נכתב בשמו על ידי בנו ר' אברהם, ובו הוא מבזי בחריפות את מחאתו על פגיעה של כמה מעסקני 'אגודת ישראל' בכבודו של מרן הראי"ה.

זהו לשון המכתב:

"לכבוד ידידנו הרב הגאון המהולל כש"ת מוה"ר צבי יהודה הכהן שליט"א בהרב הגאון הגדול נזר ישראל ותפארתו קש"ת מוה"ר מרן הגרא"ה קוק שליט"א ראש רבני אה"ק, ישא ברכה מאת השית"א.

מסיבת אי בריאותו של כבוד אאמו"ר שליט"א (רבי אהרן הכהן), הנני בזה לענות לכתי"ר על מכתבו המעציב שהגיעני עש"ק, והרבך הרבה נצטער אאמו"ר שליט"א על העלבון הצורב ומעשה הנבלה המחפיר שחוללה בירושלים עה"ק כנגד כבוד קדושת מרן הגרא"ה קוק שליט"א, אשר לשמעה תצלנה אוזניים ונמס כל לבב על מה שהגענו באה"ק לבזות ולעפר בעפר את כבוד ראש

היהדות החרדית ותפארת כל הגוי עם ישראל כולו ע"י בריונים ושפלים המתכסים באצטלא של אגודת ישראל... שכעת נהייתה לשמצה עד שמרשים תועבה כזו ולא מנערים חצנם מזה, אלה אשר עליהם האחריות ומעשה הפשע נזר מאד!

אין מילים להביע גודל ההתמרמרות וזעקת העלבון שכל אחד ואחד מרגיש לרגלי תועבה כזאת אשר רק זיק האלוקי דעך עוד בקירבו (ותיכף עוד באותו היום הרצנו מכתב לזקננו שליט"א [מרן ה'חפץ חיים'] למען הודיעו ערכו וטיבו של הברנש הלזה שמתיימר עוד לבקש הסכמה ממנו).

והשית"א יפשות שלום לכל בית הרב מרן שליט"א ויבושו ויכלמו כל הנחרים בו יהיו כמון וכאפס כל הבריונים והנהגים אחרים ותקומה לא תהיה להם תחת שמי ד'. ידידו הכותב בלב שבור וכואב על עלבון קדושת התורה ונזר הדר גאון ישראל וקדושו בשם אאמו"ר שליט"א. אברהם הכהן" [עמ' 52].

התעלולים המרושעים של צעירי אגודת ישראל

בט' אדר ב' תרצ"ב היה 'משחק הפורים' הידוע, בו ביוזא הראי"ה ואת האדמו"ר מגור שביקר כמה ימים קודם לכן בירושלים. לאירוע המשפיל היו אחראים צעירי אגודת ישראל, שאחדים מהם חיים עוד היום. כל ירושלים רעשה על הדבר, ובית הדין הגדול, של הרב קוק בראשות הגאונים ר' צבי פסח פרנק ור' פישל ברנשטיין, תבע להעניש את מנהיגי צעירי 'אגודת ישראל' ולהפסיק לתרום למוסדותיהם (כמובן שכל הישוב היהודי ומוסדותיו, וכל גדולי התורה, היו כפופים לבי"ד זה של הראי"ה, עיין מכתבו של הגרצ"פ פראנק בשו"ת מלכי בקודש ח"ד).

בראשית חודש טבת תרצ"ג ביוזא שוב הקנאים את הרב קוק. כמו כן רמזו כמה פעמים לשפיכות דמו של הראי"ה קוק. הדבר לא היה חזק מיישום, וכך מסופר על רב מקנאי ירושלים (שפאטא כבודו לא נזכיר את שמו), שניסה לרצוח את מרן הראי"ה, ד' ירחם.

וכך גם בכ' בטבת באותה שנה, יצאו פשקווילים נגד הרב, ובהם דברי בזיון חמורים ביותר. אמות הסיפים ערדו. ארם בשם ע', ששימש באותו הזמן עורך העיתון 'קול ישראל', הואשם בחיבור הפשקוויל יחד עם אחיינו י'. בית הדין הגדול, בראשות הרב צבי פסח פרנק, נידה את השניים, והטיל חום על העיתון 'קול ישראל'. הובנים איסר זלמן מלצר ומשה מרדכי אפשטיין (ראש ישיבת חברון) הצטרפו לגינוי [ראו: 'עיתונות' שבט תרצ"ג].

בתחילת שבט תרצ"ג פורסם פשקוויל חדש, חריף מקודמו, נגד הראי"ה. התגובות שהתקבלו מראשי אגודת ישראל העלומות, היו הפעם חריפות במיוחד.

בעקבות בזיויים אלו, הוציא הבר"ץ מודעה חריפה, ובה נכתב בן היתר:

"העתון קול ישראל שיו"ל ע"י אגודת ישראל - מלא שקרים וצביעות. האחראי על כתב הפלסתר הוא ע', עורך העתון, ואחיינו י', שניהם מומרים לעבירה זו של בזיון ת"ח. הוכרו עליהם, שהם מנודים לשמים וחובה להתנהג עמם כדיון תורה הקדושה כאלה המבזים ת"ח. העתון הנ"ל מזיק לנוער החרדי באופן מבהיל, עד אשר איזה מלמדים נלכדו ברשתם, שהופקר אצלם בזיון ת"ח. לכן אסרו לחזק את העתון בשום צורה. כה דברי חברי הביד"צ למקהלות האשכנזים פרושים וחסידים".

במודעה נוספת שהתפרסמה אז בארץ (יד שבט תרצ"ג) כתוב ר' יצחק יפה ז"ל:

"הנני מודיע בשער בת רבים... כי הכריזו נידוי ושמתא על הני תרי חציפי ע' גבאי ישיבת אוהל משה, וי' מנהל ה'אגודה' הירושלמית... העתון הזה גרוע מכל העתונים... והאיש הזה (מ', קרוב משפחתם) ידוע פה למדי עד כמה מגיע מידת החרדות שבו!... לכן יזהר כל אחד להתנהג עם הני תרי חציפי - ע' העורך של העתון הנזכר, וי', כדיון מנודים ולא לצרפם לשום דבר שבקדושה". בהמשך מודעה זו, מתייחס הכותב לאנשים שניסו לבטל את החרם שהטילו רבני ארץ ישראל על שני התצופים הנ"ל, וכותב על כך דברים חריפים ביותר.

כמובן שמחאותיהם של גדולי ישראל לא הועילו להפסיק את דברי הבלע.

ה'חפץ חיים': סופן של אלו להשתמד!

לאחר כמה ימים הופיעה מודעה נוספת, ובה כתוב כך:

"יקרי ירושלים! האין לבכם שותת דם על הנבלות השפלות האלה שנעשו ונעשות בחוצות העיר במשך הזמן האחרון? האין עיניכם מורמרות דמע על חלול כבוד ישראל ותורה, המתחלל ע"י אנשי בליעל, פרוצי מוסר,

פורקי עול, החופרים בקדרום התורה לקבורה? הקראתם את הפשטות והנוראים... שנכתבו על כ"ק מאורן של ישראל רב ואב"ד פה עיה"ק ירושלים וראש רבני ארץ ישראל שליט"א... הלוחם בעוז נפש על קדושת התורה ועם ישראל?

... דעו! שבשעה שספרו לכ"ק מרן ה'חפץ חיים' שליט"א על מעשי הנבלה ש'כת' זו עושה בירושלים מימים ימימה למאורן של ישראל שליט"א, עמד ורעד מרוב כאב וצער, צעק ואמר: וי, סופן של אלו להתמודד.

יחד עם זה משתוממים אנו על הסתפקות גאוני ארצנו בנידוי שניים מהם – האם לא כל הכת מנוהה ועומדת?

הבדלו מתוך העדה הרעה הזאת! מגיני כבוד

התורה".

הקנאים לא התחשבו בכבודו של ה'חפץ חיים', גם ביום פטירתו. כשמן הראי"ה הספיד את ה'חפץ חיים' בהיכל ישיבת 'מאה שערים' (בה היה נוהג מדי פעם לדרוש), ניסו שני קנאים, להפריע לרב מלדבר. אחד מהם היה אותו ע'. השנים הושתקו מיד על ידי הקהל, ובמשפט שנעשה בעקבות מעשיהם, נענשו השנים בקנס כספי והורחקו מאגודת ישראל [הראי"ה קוק כרבה הראשי של א"י, י' אבני, עמ' 321].

ה'ח' מורה שלא לגור עם הקנאים

סיפר השו"ב הירושלמי הוותיק, הרב שמואל לרנר פפרמן ז"ל, איש שערי חסד:

כשעלה הרב אהרן הכהן ארצה, תחילה היה גר בירושלים, והספקתי אז להתיידד איתו. והנה הוא בא

ומודיע לי שהוא עוקר דירתו לתל אביב. שאלתי: עקירה זו על שום מה? והלא ירושלים מקודשת מכל ארץ ישראל. השיב ר' אהרן ואמר לי: בזה הנני מקיים הוראת חותני ה'חפץ חיים'. והוסיף – לפני עלייתי ארצה אמר לי חותני: "הלא אני יודע מכל המתחולל שם... אכן אני מכיר אותו (את הראי"ה) מימי היותו אצלנו, וגם ידעתי כי בזמן לימודו בוולוז'ין, כשנמצא בישיבה בחור שהתחיל להחמיק, היה הרבי ר' הערש לייב (הגאון הנצי"ב) שולח אותו אליו, שהוא יתקן אותו. לומר שבעלותו ארצה נשתנה מכמות שהיה, זאת אינני מאמין. ולכן איעצך – כל מקום שתשמע דיבורים עליו, ברח ממנו!" [עמ' 53].

סיפור זה נוגע הרבה גם לימינו אנו, כאשר רוחות רעות של ביזוי וחרפה מסתובבים בכמה מקומות ידועים. דברי החפץ חיים על ההרחקה (הגיאוגרפית!) ממקומות כאלה, עומדים בכל תוקפם ועושים: "כל מקום



זקן המשגיחים הגה"צ רבי גדליה איזמן שליט"א:

"מרן הראי"ה ותורתו מתאימים במיוחד לדורנו!"

העמקות הנפלאה של תורת הראי"ה • תורת הראי"ה נובעת מחזון רוחני נשגב • שליחותו המיוחדת של הראי"ה לדורנו • החולקים עליו לא זכו למדרגתו העליונה • הפסדים של הרחוקים מתורת הראי"ה • מכתב הערצה מדהים בענין מרן הראי"ה

כשראה שכל כך נתמכר למלאכתו הנפסדה עד שלא הכיר בנידוי כי אם צבעו, ומחמת כן בא אליו בטענה שימכור לו הבכורה, הוא ירושה הרוחנית של אברהם אבינו ע"ה, מכיוון שאין לו יכולת להכיר הפנים, יעו"ש בספורנו. מני אז ואילך נתפרדו השבילים, יעקב בתור נשמת היצירה וסגולתה, ועשו בתור קליפתה, כי כל מבטו ומגמתו היה אך ורק אל החיצון.

ומה מאוד מורגש הירידה הנוראה הלוז בימינו, שנגררים אחרי הקליפה והחיצון בכל מקצועות החיים הרוחניים והגשמיים באופן מבהיל למדי. ואז הורר אלינו נשמת כ"ק אביו מרן זצ"ל, לפקוד עיניים עוורות ולאמור לאסירי החיצון צאו. ומבעד ערפילי החיצון חדר לתוך פנימי פנימיות החיים, וכשופר שני קולו אל כל אנשי החיים להרים להם במבט הדק של הקליפה, להראות להם העשירות, הזוהר וההוד שיש בנשמות ובפנימיות היצירה האנושית והאומה האלוקית. כמה מקסימים דבריו כשאומר **"הנני רואה איך העוונות הם עומדים כמחיצה נגד האור הבהיר האלוקי"** כר' (אורות התשובה, ז, ט), פשוט **רואה ומספר מה שרואה**. חדר בבירות הראיה אל הפנימיות של "החוצפה דעקבתא דמשיחא", שהסיבה הוא "מפני שהעולם כבר הוכשר להבין איך כל הפרטים מקושרים עם הכלל" וכן (שם ד, י), ראה, פשוט, איך זרמי התשובה שוטפים כגלי שלהבות שעל גוף השמש, והם נותנים חיים לכל הישות (שם ד, א). ראה, איך שכל חטא סותר את האחדות שבין האישיות הפרטית עם ההווה כולה (שם ה, ג). הוא זצ"ל ראה מה שלא ראו כל בני דורו, איך שכל הכרה ומחשבה יורדת ממקום גדולתה לשעה, ירידה צורך עליה, כדי שתקנה לה בסיס חומרי בכמות המספרי וכוחני (שם ב, י). ומהו הפלא אם לא הבינו אותו רבים ואף גדולים מבני דורו, כשהיה חסר להם החזיון הזה. עוד יותר העמיק וחדר לתוך פנימי הפנימיות של מקור הרע והקליפה, עד שחדר לאותו הפינה הנוראה, שמשם ראה במבט "הצדיקים הבהירים" שהרע ונושאי המה רק מסכים להסתיר את ריבוי השפע של האור העליון, והמתקנים בעצם את הזרחת האור (שם טו, ב).

עומדים אנו נבהלים על מקומנו מרחוק, ואין אנו מרשים לעצמינו אף לחשוב איך להתאים החזיון הנורא הזה עם מהלך מחשבותינו הרגילים, כי מראש ידענו כי לא תצלה. מה מאושרים היו אנשי הדור שלנו אילו היו זוכים לקבל שפע הבנת פנימיות נשמת היצירה, ומקול רעש ורעם של ההווה לשמוע איך היא צועקת כלביאה נוראה ומתגעגעת לתיקונה הגמור (שם ד, א).

ובחז"ל, הובא בתחילת 'שערי תשובה' לרבינו יונה על רעת המתאחר מן התשובה, משל לכת של ליסטין שחבשן המלך בבית האסורים, חתרו מתחת פרצו ויעבורו, ונשאר אחד מהם. בא שר בית הסוהר וכו', ויך אותו במטהו, אמר לו, קש יום, הלא מתחת חתורה לפניך ואיך לא מיהרת להימלט על נפשך [קבלת רבה ז, טו]. ומעולם היה קשה לי, הלא אין המשל מתאים עם המציאות, כי הלא השר צריך להיות שבע רצון שעל כל פנים נשאר אחד מהם, ויהיה עליו עונש יותר פחות בעד שמירתו הפחותה? וכמו כן בנמשל? אמנם כל זה לפי מבט החיצוני על עולמנו הגשמי. אבל לפי מהלך הראיה של כ"ק מרן זצ"ל כמה פשוטים הדברים, האם עולמנו החשוך אינה מתגעגעת לתיקונה הגמור בתור שאר העולמות אין מספר, והאם ממעמקי סתריה אין היא צועקת אל האדם "הלא המתחרת חתורה לפניך?"

הארכתי לדבר, מרוב שמחתי בספרי כ"ק אביו זצ"ל, ומרוב רצוני להראות אל הוד מעלת רום הדר"ג שליט"א אותו הכרת טובתי בהראותי לו עוצם שמחתי בהם. כעת אני לוקח לי פנאי להגות ב'אגרות ראי'ה' [מהדורת תרפ"א], כמה הון ועשירות יש שם על כל מילה ומילה. יתן ד' שיחדרו מי הדעת של תורת כ"ק אביו זצ"ל, לשמחת לב כל ההוגים בה, בכל רחבי תבל, לטוב לה בשני העולמים, אמן.

מנבכי לבבי נובע חפצי העז, ששמש העליון, שמש ההשגחה העליונה, תשלח אל מול עבר פני הדר"ג שליט"א את זוהרה, זהרי עונג ועידון, ומנוחה נפשית שלמה ומקילה.

כחפץ לב עבדו מוקירו בהערצה רבה,

גדליה איזמן.

הרב גדליה איזמן שליט"א, הוא זקן המשגיחים היום בעולם הישיבות, כשגילו כמעט מאה שנים, (נולד ה' ניסן שנת השמיטה עת"ר). מכתב זה נשלח אל הרב צבי יהודה הכהן קוק זצ"ל כנראה בשנת תרצ"ו, בהיות הרב איזמן תלמיד ישיבת קמניץ שכליטא בראשות הגאון ר' ברוך בער ליבוביץ זצ"ל בעל 'ברכת שמואל' (שהיה מידידיו ומעריציו של הרב), לאחר שהגיעו אליו כמה מספרי מרן הראי"ה זצ"ל.

המכתב התפרסם לראשונה בקובץ 'המעין' תשרי תשס"ט.

הרב איזמן עלה לארץ בשנת תש"א ולמד כשנתיים בישיבת 'מרכז הרב', ומאז שנת תש"ד הוא משמש כמשגיח רוחני בישיבת 'קול תורה' בירושלים.

בזמנו הוא הוזמן את הרצי"ה להיות הכהן שיפדה את בנו בכורו, ושמר עמו על קשרי ידידות חמים ומיוחדים עד לפטירת הרצי"ה כפורים תשמ"ב. עוד ינוב בשיבה דשן ורענן כבבירות ובנחת.

ההדגשות מופיעים במקור בכתי"ק. הדברים המופיעים בסוגרים עגולות הינם במקור, ואילו המרובעות הן הוספה של המערכת.

"בע"ה ב' לס' אמור קמניץ ליטא.

הוד כבוד הרב הגאון המפורסם בצדקותו ובחסידותו כמוהר"ר צבי יהודה קוק שליט"א מנהל רוחני ישיבת 'מרכז הרב' בירושלים.

שלום וכל טוב לרו"מ הדר"ג שליט"א.

הנה ארחיב עוז בנפשי לגשת מול הוד מעלת הדר"ג במכתבי זה – אף שלא היה לי הזכות עד עתה להכיר פנים בפנים – בקשר לקבלת מאת תלמידו הוד ידי הנעלה כמה"ר מה בוריסורובסקי נר"ו ספרים אחדים מספרי כ"ק אביו מרן ומאורן של ישראל זצ"ל שהואיל הוד רום מעלת הדר"ג שליט"א, ברוב הדרת טובו וענוותו, ליתן לו בעדי. ליבי מלא על כל גדותיו רגשי תודה עמוקה, להוד כבוד הדר"ג שליט"א בעד טובתו הרבה, מבלי שקדם שום זכות מאיתי על זה. הטבה הלוז שיש [בה] משום הליכה בדרכי ית' על דרך "מי הקדימני ואשלם" [איוב מא, ג], ובחז"ל [ויק"ד כו, ב] מי מל לפי עד שלא נתתי לו וכו'. ואם חז"ל בנועם מוסרם העירו "כל הפותח פתח לחברי נפשו חייב לו" [שמ"ד, ב], כמה יש לי הדל להכיר טובה בכל ישות נפשי אל הוד רום מעלת הדר"ג שליט"א, בעד פתיחת לי פתחו של אולם לחידו, כפי רוח בינתי החלושה, לתוך עמקי תורת כ"ק אביו מרן זצ"ל, ע"י ספריו הקדושים.

והנה, לבוא לתוך עומק כוונת כ"ק אביו זצ"ל בספריו הקדושים, מובן – שמפאת אי ידיעת לאנשים שכמוני בחכמת האמת היא חכמת הנסתר – אין לחשוב כלל. אבל מה שעשה עלי רועם כביר, ושהיה לי כמדומה תועלת רב בע"ה, מתוך עיון שטחי בספריו הק', הוא ההכרה שלו, כה ברורה, בפנימיות ובפנימי פנימיות, בכל העניינים שנגע, במידה כה חזקה שהוא כראיה ממש, עד למדידתה שנעלם מאיתו זצ"ל לגמרי החיצוניות והקליפה, באפסיותה ובשליטתה, לעומת עשירות וזוהר התוך והפנים. כל מה שמוסר לנו עושה רושם עלינו מפני שמספר לנו מה שרואה, לא מה שחושב ולא מה שמרגיש לבד, כי אם מה שנתגלה לו לעיניו ממש.

ההשגחה העליונה ברוב טובה וחסדה, שלחה אלינו נשמה אצילה זו המוכרת בייחוד לדורנו, דור דל הפנים, דור שנמשך לגמרי אחרי דרך החומריות והחיצון, מבלי הבין כלל עשירות תוכן הפנימי של הישות ומלואה, שלעומתה החיצון הוא שלילה גמורה במלוא מובנה של המילה. והלא זה כמדומה, הוא הסיבה העיקרית להירידה הנוראה של הדור בתור 'מהלך את הקדושים' [אבות ג, יא]. בהורקת כל תוכן קודש פנימי ורוחני מן היצירה, ורק אל זוהמת החומריות והחיצון ענינו. ובחז"ל, "תשת חושך ויהי לילה, זה עולם הזה שדומה ללילה" [ב"מ פג, א], וכביאור הגרש"ז זצ"ל [הג"ה] שמחה זיסל מקלם מפני "שפנימיות עוה"ז נעלם ונסתר מבני אדם", "בו תרמוש כל חייתו יער, אלו הרשעים שדומים לחיות היער". ועוד בראשית התייחסות האומה האלוקית מבט חיצוני זה עשה הקרע הנורא ומחיצה עולמית בין בחיר האבות הוא יעקב אב"ה ובין עשיר, מקור הקליפה והחומר, כמו שביאר הספורנו זצ"ל על "הלעיטני נא מן האדם וכו' על כן קרא שמו אדם" [בראשית כה, ל].

ניתן לקבל את העלון בדוא"ל. שלחו לנו את כתובתכם ואנו נשלח לכם את העלון.

ניתן לקרוא את העלון גם באתר: www.yeshiva.org.il

העלון יוצא לאור בסיוע **דְּבָרֵי שִׁיר** – הדוכן שלך לספרי קודש ומוסיקה יהודית.

סניף ראשי: תחנה מרכזית ירושלים. פלאפון: 0524797380.